

Editorial September Issue vol.2 | 2021

Μανώλης Οικονόμου - 01/01/1970

Ο φιλόσοφος, τον 18ο αιώνα, λέει στη Διαλεκτική της φύσης: «Τα γεγονότα μάς υπενθυμίζουν σε κάθε βήμα, ότι δεν βασιλεύουμε πάνω στη φύση όπως κάποιος που θα βρισκόταν έξω απ' αυτήν, κατακτητής, που βασιλεύει πάνω σ' έναν ξένο λαό, αλλά ότι της ανήκουμε με τη σάρκα μας, το αίμα μας και το μυαλό μας. Σε σχέση με τη φύση, όπως σε σχέση και με την κοινωνία, δεν υπολογίζουν βασικά στο σημερινό παραγωγικό σύστημα, παρά μόνο το πιο βραχυπρόθεσμο και χειροπιαστό αποτέλεσμα. Κι ύστερα απορούν ακόμα γιατί οι πράξεις που αποσκοπούν σε αυτό το άμεσο αποτέλεσμα, έχουν μακροπρόθεσμες συνέπειες τελείως διαφορετικές και συχνά διαμετρικά αντίθετες».

Στον χώρο αυτό, όπου κάθε γωνιά είχε τη δική της αρχιτεκτονική έκφραση, έχει εισβάλει η ισοπεδωτική, αλλά κερδοφόρα αστική μεταπολεμική οικονομική δραστηριότητα. Η θρυμματισμένη ιστορική μνήμη, η ανταγωνιστική σχέση των χτισμάτων με τη φύση και το περιβάλλον, καθώς και η ρύπανση, δημιουργούν τις απάνθρωπες συνθήκες που χαρακτηρίζουν την πρωτεύουσα αλλά και τις μεγάλες πόλεις της ελληνικής περιφέρειας, που ακολουθούν τον ίδιο αστικό τρόπο πολεοδομικού και οικιστικού σχεδιασμού. Μέσα σε αυτό το εφιαλτικό πλαίσιο πρέπει να αναζητήσουμε την απάντηση για τον ρόλο της αρχιτεκτονικής τη νέα χιλιετία, χωρίς να ξεχνάμε ότι κάθε αρχιτεκτονικό φαινόμενο αντιστοιχεί σε μία κοινωνική πραγματικότητα.

Οδηγίες για τον σχεδιασμό των κατοικιών και των πόλεων βρίσκονται κατατεθειμένες σε κείμενα του Αριστοτέλη, του Ιπποκράτη, αλλά και στις οδηγίες του Σωκράτη για το ιδανικό ηλιακό σπίτι, «Ξενοφώντος Απομνημονεύματα». Άλλωστε ο ίδιος ο Σωκράτης διέθετε ηλιακό σπίτι.

Αναφέρεται ότι τα κατοικήσιμα δωμάτια πρέπει να είναι μεσημβρινά. Το αρχαίο σπίτι διαρθρωνόταν γύρω από αίθριο και είχε για θεμέλια και βάσεις τοίχων την πέτρα, πάνω σ' αυτά τοποθετούσαν πλίνθους με ξυλοδεσιές για να υψώσουν τους τοίχους. Οι στέγες ήταν σκεπασμένες με κεραμίδια και πολλές φορές αναφέρεται η ύπαρξη δωματίων, δηλαδή ταράτσας.